

ارتباط فرسودگی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری

سمیه کمالپور^{۱*} منصوره عزیززاده فروزی^۱ بتول تیرگری^۱

۱. کارشناسی ارشد، پرستاری، گروه پرستاری داخلی جراحی و مرکز تحقیقات پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

0000-0002-1772-369x:ORCID

چکیده

هدف: دانشجویان نیروهای انسانی برگزیده و سازندگان فردای کشور هستند و موفقیت تحصیلی آن‌ها از جمله اهداف مهم برنامه‌های آموزشی است. پیشرفت تحصیلی و فرسودگی تحصیلی از جمله عوامل تأثیرگذار مهم در میزان موفقیت دانشجویان می‌باشد. لذا این تحقیق باهدف تعیین ارتباط فرسودگی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد.

روش‌ها: این پژوهش یک مطالعه توصیفی همبستگی است؛ که نمونه معادل با جامعه، برابر با ۱۶۱ دانشجوی کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود. اطلاعات با استفاده از پرسشنامه فرسودگی تحصیلی و اخذ معدل جمع‌آوری شد نتایج به‌دست‌آمده با استفاده از ضریب همبستگی پیرسون و آزمون‌های تی مستقل و واریانس یک‌طرفه در سطح معناداری ($P\text{-Value} < 0.05$) با استفاده از SPSS نسخه ۱۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج: در مطالعه حاضر ۹۵/۷ درصد (۱۵۴ نفر) از شرکت‌کنندگان در رده سنی ۲۴-۱۹ سال قرار داشتند که از این تعداد ۶۲/۷ درصد را زنان و ۳۷/۳ درصد را مردان تشکیل دادند. یافته‌های مطالعه نشان داد که (میانگین $\pm$ انحراف معیار) نمره فرسودگی تحصیلی ($41/56 \pm 7/65$) و نمره پیشرفت تحصیلی ($16/11 \pm 1/27$) بود. نتایج ضریب همبستگی پیرسون نشان داد، بین پیشرفت تحصیلی و فرسودگی تحصیلی ارتباط معنادار آماری معکوس وجود دارد ($P\text{-Value} = 0.002$ و $r = -0.24$).

نتیجه‌گیری: با توجه به یافته‌های مطالعه برنامه‌ریزی دروس باید به‌گونه‌ای باشد که موجبات کاهش فرسودگی تحصیلی دانشجویان و در نتیجه پیشرفت تحصیلی را به دنبال داشته باشد.

کلیدواژه‌ها: فرسودگی تحصیلی، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان پرستاری.

نوع مقاله: پژوهشی

دریافت مقاله: ۹۸/۰۳/۲۰ پذیرش مقاله: ۹۸/۱۱/۳۰

ارجاع: کمالپور سیمه، عزیززاده فروزی منصوره، تیرگری بتول، ارتباط فرسودگی تحصیلی با پیشرفت تحصیلی در دانشجویان پرستاری. طب پیشگیری، ۶۷-۷۴

مقدمه

یکی از شاخص‌های پیش‌بینی‌کننده موفقیت و ارتقاء در هر تخصص و شغل، پیشرفت تحصیلی است (۱). پیشرفت تحصیلی، معلومات یا مهارت‌های اکتسابی عمومی یا تخصصی در موضوعات درسی است که معمولاً به‌وسیله آزمون‌ها که اساتید برای دانشجویان وضع می‌کنند اندازه‌گیری می‌شود (۲). امروزه صاحب‌نظران بر این باورند که یکی از دلایل مهم توسعه کشورهای پیشرفته توجه و اهتمام آن‌ها به تربیت نیروهای

خلاق و مؤثر است. دانشجویان نیروهای انسانی برگزیده و سازندگان فردای کشور هستند؛ و موفقیت تحصیلی آن‌ها از جمله اهداف اساسی برنامه‌های آموزشی است. دانشجویان به‌واسطه موفقیت در تحصیل می‌توانند به موقعیتی دست یابند که از حداکثر نیروی درونی و بیرونی خود برای دستیابی به اهداف آموزشی عالی استفاده نموده و شرایط لازم برای زندگی اجتماعی موفق را کسب کنند. در مقابل عدم موفقیت در تحصیل زمینه‌ساز مشکلات فردی و اجتماعی بسیار و انحراف از

نویسنده مسئول: سیمه کمالپور، کارشناس ارشد، پرستاری، گروه پرستاری داخلی جراحی و مرکز تحقیقات پرستاری، دانشگاه علوم پزشکی کرمان، کرمان، ایران.

0000-0002-1772-369x:Orcid

پست الکترونیکی: Email: Skamalpoor7@gmail.com

تلفن: +۹۸ ۹۱۷۱۶۸۱۹۶۰

متعدد به‌ویژه در رشته پرستاری، در صورتی که دانشجویان برای مقابله با آن‌ها آمادگی لازم را نداشته باشند، دچار فرسودگی تحصیلی می‌شوند (۸).

تکرار استرس‌های محیطی ناشی از درد و رنج انسان‌ها می‌تواند بر سلامت جسمی و ذهنی پرستاران اثر گذاشته و باعث فرسودگی و در برخی موارد علائمی مانند علائم استرس پس از سانحه در آن‌ها شود و توانایی آن‌ها در انجام کار بالینی را تحت تأثیر قرار دهد.

دانشجویان هر جامعه به‌عنوان قشر روشنفکر، کارآمد و آینده‌ساز هر کشور، گروهی هستند که بخش عمده برنامه‌ریزی و بودجه هر کشور را به خود اختصاص می‌دهند. آن‌ها از هوشمندترین و مستعدترین اقشار جامعه هستند، لذا توجه به ابعاد روان‌شناختی آن‌ها در جهت بهبود پیشرفت تحصیلی‌شان از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. نظر به اینکه پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری سلامت جامعه را تحت تأثیر قرار می‌دهند و سلامت جامعه نیز شرط اصلی حرکت به‌سوی پیشرفت است، از اهمیت بالاتری برخوردار است (۴).

از طرفی دانشجویان، با چالش‌های زیادی در این مرحله از زندگی روبرو هستند که می‌تواند منجر به استرس‌های گوناگون در آن‌ها شده و پیشرفت تحصیلی آن‌ها را تحت تأثیر قرار دهد، بنابراین شناسایی عوامل مؤثر بر پیشرفت تحصیلی آنان از جمله فرسودگی تحصیلی بسیار مهم به نظر می‌رسد، زیرا دوران دانشجویی به همان اندازه که می‌تواند برای دانشجویان استرس‌زا باشد، می‌تواند آن‌ها را به رشد و کمال نیز برساند. (۹،۱۰). بنابراین، مطالعه حاضر باهدف تعیین ارتباط بین پیشرفت و فرسودگی تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شد.

مواد و روش‌ها

این مطالعه توصیفی همبستگی است که در آن ارتباط فرسودگی و پیشرفت تحصیلی دانشجویان پرستاری دانشگاه

دستیابی به اهداف سیستم آموزشی است. برای دانشگاه‌ها نیز همواره دغدغه کیفیت مطرح بوده و یکی از شاخص‌های کیفی و کمی موردتوجه در دانشگاه‌ها، پیشرفت تحصیلی دانشجویان است. بنابراین بررسی عوامل و فرایندهای مرتبط با آن ضروری و همواره مورد توجه بوده است (۳). متأسفانه امروزه تعداد زیادی از دانشجویان پرستاری بدون ابتلا به مشکلات جسمی و روحی از سطح مطلوب پیشرفت تحصیلی برخوردار نیستند و علاقه زیادی به ارتقا سطح علمی خود نشان نمی‌دهند که این امر به‌نوبه خود ضربه سنگینی به اقتصاد کشور و سلامت جامعه وارد خواهد کرد (۴).

یکی از عواملی که بر عملکرد تحصیلی دانشجویان اثرگذار بوده و اخیراً مطالعاتی را در دانشگاه‌ها به خود اختصاص داده است، فرسودگی تحصیلی است (۵). فرسودگی حالتی از خستگی ذهنی و هیجانی است که حاصل سندرم استرس مزمن مانند سنگینی نقش، فشار و محدودیت زمانی و فقدان منابع لازم برای انجام دادن وظایف و تکالیف محوله است. مفهوم فرسودگی به موقعیت‌های آموزشی نیز گسترش پیدا کرده است که از آن به‌عنوان فرسودگی تحصیلی نام‌برده می‌شود (۶).

فرسودگی تحصیلی، احساس خستگی ناشی از تقاضاها و الزامات تحصیلی، داشتن یک حس بدبینانه و بدون علاقه به تکالیف درسی و احساس عدم شایستگی می‌باشد و می‌تواند سطح انرژی لازم برای انجام وظایف شناختی همراه با یادگیری و همچنین امکان تمرکز بر روی منابع شناختی موجود را کاهش دهد (۱۰،۷).

نتایج مطالعه نعامی نشان داد که ارتباط منفی معنی‌داری بین حیطه‌های کیفیت تجارب یادگیری با ابعاد فرسودگی تحصیلی (خستگی تحصیلی، بی‌علاقگی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی) دانشجویان تحت مطالعه وجود دارد. در مطالعه‌ای دیگر که توسط عظیمی در سال ۱۳۹۰ بر روی ۳۷۹ دانش‌آموز دختر و پسر انجام شد، نتایج نشان داد که بین ابعاد فرسودگی و عملکرد تحصیلی رابطه منفی وجود دارد. باوجود عوامل استرس‌زای

شیوه ارزیابی پیشرفت تحصیلی با استفاده از معدل در مطالعات زیادی استفاده شده است (۱۳،۱۴).

تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از شاخص‌های مرکزی و پراکندگی و ضریب همبستگی پیرسون و آزمون‌های آنالیز واریانس یک‌طرفه و t مستقل صورت گرفت. از نرم‌افزار SPSS نسخه ۱۹ جهت آنالیز استفاده شد.

یافته‌ها

از مجموع ۱۶۱ نفر شرکت‌کننده، ۹۵/۷ درصد از شرکت‌کنندگان در رده‌ی سنی ۱۹-۲۴ سال قرار داشتند که ۶۲/۷ درصد آنان را زنان و ۳۷/۳ درصد را مردان تشکیل می‌دادند. ۵۰/۴ درصد ساکن خوابگاه، ۷۸/۳ درصد علاقه‌مند به رشته تحصیلی و ۵۲/۲ درصد دارای معدل بالای ۱۵ می‌باشند. نتایج مرتبط با وضعیت پیشرفت تحصیلی دانشجویان نشان داد که (میانگین $\pm$ انحراف معیار) نمره پیشرفت تحصیلی (۱۶/۱۱ $\pm$ ۱/۳۷) بود. نتایج مربوط به وضعیت فرسودگی تحصیلی نشان داد که (میانگین $\pm$ انحراف معیار) نمره فرسودگی تحصیلی (۴/۱۵ $\pm$ ۸/۶۵)، بدبینی تحصیلی (۱۱/۸۱ $\pm$ ۳/۷۷)، خستگی تحصیلی (۱۵/۶۳ $\pm$ ۲/۶۰) ناکارآمدی تحصیلی (۱۴/۱۰ $\pm$ ۳/۶۲) بوده است (جدول ۱).

جدول ۱- فراوانی (درصد) ویژگی‌های جمعیت شناختی و شاخص‌های مرکزی و پراکندگی پیشرفت تحصیلی، فرسودگی تحصیلی و ابعاد

فرسودگی تحصیلی

متغیر	تعداد (درصد)	میانگین (انحراف معیار)
سن	۱۹-۲۴	۱۵۴ (۹۵/۷)
	۲۵-۳۰	۴ (۲/۵)
	۳۱-۳۶	۲ (۱/۲)
جنسیت	زنان	۱۰۱ (۶۲/۷)
	مردان	۶۰ (۳۷/۳)
محل اقامت	خوابگاه	۸۱ (۵۰/۳)
	خانه دانشجویی	۱۰ (۶/۲)
	خانه (خانواده)	۷۰ (۴۳/۵)
علاقه به رشته تحصیلی	بلی	۱۲۶ (۷۸/۳)
	خیر	۳۵ (۲۱/۷)
پیشرفت تحصیلی	۱۶۱	۱۶/۱۱ (۱/۳۷)
فرسودگی تحصیلی	۱۶۱	۴/۱۵ (۸/۶۵)

علوم پزشکی کرمان مورد بررسی قرار گرفت. در این مطالعه نمونه معادل با جامعه، برابر با ۱۶۱ دانشجوی کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان بود. معیارهای ورود به مطالعه دانشجویان کارشناسی پرستاری دانشگاه علوم پزشکی کرمان که تمایل به شرکت در مطالعه را داشتند و حداقل دو ترم از تحصیل آن‌ها گذشته باشد.

به منظور دستیابی به اهداف پژوهش از پرسشنامه‌ی اطلاعات جمعیت شناختی و فرسودگی تحصیلی Bresno و همکاران استفاده شد و معدل کل دانشجویان به منظور بررسی میزان پیشرفت تحصیلی مورد ارزیابی قرار گرفت. پرسشنامه‌ی فرسودگی تحصیلی، دارای ۱۵ گویه در سه حیطه فرعی شامل خستگی تحصیلی (۵ گویه که شامل سؤالات ۱، ۳، ۴، ۷، ۱۰، ۱۳)، بی‌علاقگی تحصیلی (۴ گویه شامل سؤالات ۲، ۵، ۱۱، ۱۴) و ناکارآمدی (۶ گویه ۱۲، ۹، ۸، ۶، ۳، ۱۵) می‌باشد. سؤالات در مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت از کاملاً مخالف تا کاملاً موافق درجه‌بندی شده است.

روایی و پایایی پرسشنامه توسط Bresno و همکاران مورد بررسی قرار گرفته است. روایی پرسشنامه با روش تحلیل عامل تأییدی محاسبه برآورد و شاخص‌های برازندگی تطبیق، شاخص برازندگی افزایشی و شاخص جذر میانگین مجزورات خطای تقریب مطلوب گزارش شد (۱۱). بهروزی برای محاسبه پایایی پرسشنامه فوق از ضرایب آلفای کرون باخ و تصحیف استفاده کرد که به ترتیب مقادیر ۰/۸۶ و ۰/۸۰ را به دست آورد. همچنین روایی سازه این پرسشنامه با استفاده از محاسبه همبستگی ساده با یک سؤال ملاک محقق ساخته ۰/۵۱ محاسبه شد که در سطح ($P\text{-Value} < 0/05$) معنادار است (۱۲).

به منظور تکمیل پرسش نامه، رضایت آگاهانه کلیه افراد قبل از شرکت در مطالعه، ضمن تشریح روند کامل تحقیق توسط پرسشگر گرفته شد. برای ارزیابی پیشرفت تحصیلی از دانشجویان خواسته شد که میانگین معدل خود را ذکر نمایند.

بدبینی تحصیلی	۱۶۱	(۳/۷۷)۱۱/۸۱
خستگی تحصیلی	۱۶۱	(۳/۶۰)۱۵/۶۳
ناکارآمدی تحصیلی	۱۶۱	(۳/۶۲)۱۴/۱۰

بهتری داشتند. در تعیین ارتباط بین ابعاد فرسودگی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی نتایج نشان داد تنها بین پیشرفت تحصیلی و بعد بدبینی تحصیلی و ناکارآمدی تحصیلی ارتباط معنادار آماری معکوس وجود دارد به ترتیب ($r = -0/004$ و $P = 0/022$) و ($r = -0/30$ و $P\text{-value} = 0/001$). اما یافته بین پیشرفت تحصیلی و بعد خستگی تحصیلی ارتباط معناداری را نشان نداد ($r = -0/13$ و $P\text{-Value} = 0/089$) (جدول ۲).

یافته‌های مربوط به رابطه بین پیشرفت تحصیلی و فرسودگی تحصیلی ارتباط معنادار آماری معکوسی را نشان داد ($r = -0/24$ و $P\text{-Value} = 0/002$) به طوری که افرادی که نمره فرسودگی تحصیلی کمتری را کسب کردند پیشرفت تحصیلی

جدول ۲- ارتباط میان پیشرفت تحصیلی با فرسودگی تحصیلی و ابعاد آن در دانشجویان

متغیر	فرسودگی تحصیلی	بدبینی تحصیلی	خستگی تحصیلی	ناکارآمدی تحصیلی	آزمون آماری
پیشرفت تحصیلی	$R = -0/24$ $P < 0/002$	$R = -0/22$ $P < 0/004$	$R = -0/13$ $P < 0/089$	$R = -0/20$ $P < 0/01$	ضریب همبستگی پیرسون

به طوری که دانشجویانی که همراه با خانواده زندگی می‌کردند نسبت به سایر گروه‌ها پیشرفت تحصیلی بالاتری را نشان دادند. جنسیت نیز بر میانگین نمره پیشرفت تحصیلی ($t = 2/54$ و $P\text{-Value} = 0/01$) تأثیر گذار بود، به طوری که خانم‌ها نسبت به آقایان میانگین نمره پیشرفت تحصیلی بالاتری را کسب کرده بودند (جدول ۳).

از میان ویژگی‌های دموگرافیک میانگین نمره فرسودگی تحصیلی برحسب علاقه به رشته تحصیلی ($t = 5/74$ و $P\text{-Value} < 0/001$) تفاوت آماری معناداری را نشان داد، به طوری که دانشجویانی که به رشته خود علاقه‌مند بودند، میانگین نمره فرسودگی تحصیلی کمتری را گزارش کردند. بین محل اقامت دانشجو ($f = 5/90$ و $P\text{-Value} < 0/003$) و میانگین نمره پیشرفت تحصیلی، ارتباط معنادار آماری وجود دارد.

جدول ۳- میانگین نمره و انحراف معیار فرسودگی تحصیلی و پیشرفت تحصیلی برحسب ویژگی‌های جمعیت شناختی

متغیر	فرسودگی تحصیلی (میانگین $\pm$ انحراف معیار)	پیشرفت تحصیلی (میانگین $\pm$ انحراف معیار)
محل سکونت	خوابگاه $41/54 \pm 8/00$	$f = 2/36$ $p < 0/09$
	خانه دانشجویی $47/10 \pm 8/79$	
	خانه $40/78 \pm 9/18$	
جنس	زن $40/23 \pm 7/88$	$t = 2/54$ $p < 0/01$
	مرد $43/78 \pm 9/47$	
علاقه به رشته تحصیلی	بلی $39/66 \pm 7/42$	$t = 1/12$ $p = 0/36$
	خیر $48/34 \pm 9/41$	

نتایج مطالعه حاضر نشان می‌دهد که بین فرسودگی تحصیلی و مؤلفه‌های آن (خستگی تحصیلی، بدبینی تحصیلی،

بحث و نتیجه‌گیری

فرسودگی تحصیلی کمتری را نشان دادند. از آنجایی که بی‌علاقگی تحصیلی (بدبینی تحصیلی) یکی از سه مؤلفه فرسودگی تحصیلی به شمار می‌آید، معقول به نظر می‌رسد که علاقه به رشته تحصیلی نقش به‌سزایی در کاهش فرسودگی تحصیلی داشته باشد.

در مطالعه‌ای که توسط عظیمی با عنوان رابطه فرسودگی تحصیلی و یادگیری خودتنظیمی با عملکرد تحصیلی در دانش‌آموزان دوره متوسطه انجام شد، نتایج آزمون t مستقل تفاوت آماری معناداری را در میانگین نمره فرسودگی در گروه دختر و پسر نشان نداد که این امر در پژوهش حاضر نیز به تأیید رسیده است (۱۷)؛ اما Woodside و همکاران در مطالعه‌ی خود نشان دادند که زنان نسبت به مردان فرسودگی کمتری را تجربه می‌کنند (۱۸). Yang در تحقیق خود در زمینه عوامل مؤثر بر فرسودگی تحصیلی بر دانشجویان فنی و حرفه‌ای تایوان به این نتیجه رسید که دانشجویان پسر نسبت به دانشجویان دختر سطح بالاتری از فرسودگی را تجربه می‌کنند (۱۶). Gerst و همکاران بیان کردند که فرسودگی تحصیلی (بعد خستگی عاطفی) در زنان بیشتر از مردان است (۱۹). Duran و همکاران در تحقیق خود در مورد فرسودگی تحصیلی در دانشجویان دوره کارشناسی در اسپانیا به این نتیجه رسیدند که زنان فرسودگی بیشتری را نسبت به مردان در زندگی تجربه می‌کنند (۲۰).

براساس نتایج این پژوهش بین سن و فرسودگی تحصیلی ارتباط معناداری یافت نشد. Duran نیز در مطالعه خود رابطه‌ای بین این دو متغیر نیافت اما Ogunidipe نشان داد که با افزایش سن میزان فرسودگی شغلی افزایش می‌یابد (۲۰، ۲۱). این تفاوت در نتایج را می‌توان به تفاوت بین فرسودگی شغلی و تحصیلی نسبت داد.

براساس نتایج پژوهش، ویژگی‌های دموگرافیکی که بر پیشرفت تحصیلی تأثیر می‌گذارند شامل ترم تحصیلی، محل اقامت، تعداد واحدهای کارآموزی و جنس می‌باشد. به‌طوری که

ناکارآمدی تحصیلی) با پیشرفت تحصیلی رابطه‌ی معکوس و معناداری وجود دارد. در همین راستا میکائیلی مطالعه‌ای با عنوان ارتباط خودپنداره تحصیلی و فرسودگی تحصیلی با عملکرد تحصیلی در ۴۰۰ دانش‌آموز دختر در شهر اردبیل انجام داد. نتایج حاکی از آن بود که فرسودگی تحصیلی و مؤلفه‌های آن با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی معناداری دارد (۱۲). مطالعه Schamarzer و Hallum با عنوان درک خود کارآمدی معلم به‌عنوان پیش‌بینی‌کننده استرس شغلی و فرسودگی شغلی نیز بیانگر رابطه‌ی منفی بین این دو مؤلفه می‌باشد (۱۵). ارتباط این دو متغیر در مطالعه Yang نیز به تأیید رسیده است (۱۶).

عظیمی نیز در مطالعه خود بیان می‌کند که با ازای هر یک واحد افزایش در فرسودگی تحصیلی به میزان ۲۶ درصد از عملکرد تحصیلی کاسته می‌شود (۱۷).

بر اساس یافته‌های به‌دست‌آمده می‌توان نتیجه گرفت که متغیر فرسودگی تحصیلی ارتباط معنی‌داری با پیشرفت تحصیلی رابطه منفی دارد، یعنی با افزایش فرسودگی تحصیلی دانش‌آموزان، پیشرفت تحصیلی کاهش می‌یابد. از آنجایی که این رابطه یک رابطه دوسویه است در نتیجه کاهش عملکرد تحصیلی نیز می‌تواند باعث افزایش فرسودگی تحصیلی و ابعاد آن شود. میکائیلی بیان می‌کند که دانش‌آموزی که نسبت به درس بی‌علاقه و بی‌انگیزه باشد احتمالاً به‌اندازه کافی تلاش نمی‌کند و این عدم تلاش به‌نوبه خود منجر به کاهش عملکرد تحصیلی خواهد شد بنابراین با کاهش عواملی که موجب فرسودگی تحصیلی می‌شوند مانند افزایش انگیزه و علاقه به درس، تشویق و خواستن تکالیف در حد توان دانش‌آموز می‌توان عملکرد تحصیلی را بهبود بخشید.

طبق نتایج پژوهش، از میان ویژگی‌های دموگرافیک، تعداد بخش‌هایی که دانشجو در آن کارآموز بوده است و علاقه به رشته تحصیلی بر میانگین نمره تحصیلی تأثیر متفاوتی داشت به‌طوری که دانشجویانی که واحدهای کارآموزی بیشتری را گذرانده بودند و به رشته‌ی تحصیلی خود علاقه‌مند بودند

این مقاله برگرفته از طرح تحقیقاتی با کد مصوب ۳۳۰۰۹۵۱۵۴ جلسه شورای پژوهشی ۱۳۹۳ و جلسه کمیته اخلاق دانشگاه علوم پزشکی کرمان با کد اخلاق ۹۳/۳۴۶/کا است.

تضاد منافع

نویسندگان هیچ گونه تضاد منافی ندارند.

سهم نویسندگان

سمیه کمالپور (نویسنده اول و مسئول) پرسشگر اصلی، نگارنده مقدمه، بحث و نتیجه گیری (۵۰ درصد)؛ منصوره عزیززاده فروزی (نویسنده دوم) تحلیلگر آماری (۲۰ درصد)؛ بتول تیرگری (نویسنده سوم) روش شناسی (۲۰ درصد).

حمایت مالی

این مقاله با حمایت مالی معاونت تحقیقات دانشگاه علوم پزشکی کرمان انجام شده است.

دانشجویانی که ترم تحصیلی و تعداد واحدهای کارآموزی بیشتری را گذرانده بودند پیشرفت تحصیلی بهتری را داشتند. دانشجویانی که همراه با خانواده زندگی می‌کردند و سپس دانشجویانی در خوابگاه زندگی می‌کردند نسبت به دانشجویانی که در خانه دانشجویی اقامت داشتند پیشرفت تحصیلی بهتری را نشان دادند که علت این تفاوت را می‌توان به جو حاکم بر این محیطها نسبت داد.

در پژوهش حاضر پیشرفت تحصیلی دانشجویان دختر بیشتر از دانشجویان پسر بود. عظیمی نیز در مطالعه خود بیان می‌کند که دختران نسبت به پسران پیشرفت تحصیلی بهتری داشتند (۱۷). همچنین Ghafari به نقل از عظیمی نیز تفاوت بین دانش‌آموزان دختر و پسر را معنادار یافته و بیان می‌کند که دختران از نظر پیشرفت تحصیلی بر پسران برتری دارند که این با نتیجه این پژوهش همسو است.

تشکر و قدردانی

بدین‌وسیله از معاونت تحقیقات فناوری و دانشجویان پرستاری که در این پژوهش شرکت داشته‌اند، تقدیر و تشکر به عمل می‌آید.

تاییدیه اخلاقی

References

1. Kareshki H, Bahman Abadi S, Blouchzadeh F. Determining the role of achievement objectives in mediating the relationship between classroom assessment structure and academic achievement. *Iranian Journal of Medical Education*. 2013; 13(2):123-33. [Persian]
2. Sadeghi Movahed F, Molavi P, Samadzadeh M, Shahbazzadegan B, Yousefi K. The study of individual and environmental factors affecting achievement of Ardabil medical students. *JHC*. 2013; 15(3):38-47. [Persian]
3. Tabibi M, Ahmari Tehran H, Soltani Arabshahi S K, Heidari S, Abdi Z, Safaeipour R. The association between spiritual health and academic achievement in medical students of Qom University of Medical Sciences, 2011. *Qom Univ Med Sci J*. 2013; 7 (S1):72-8 [Persian]
4. Heydari S, Maktabi GH. Compare cultural intelligence, loneliness, burnout and mental health education graduate students, native and non-native. *Women and Culture*. 2011; 3(9): 45-57. [Persian]
5. Lee R, Ashforth B. A meta analytic mination of the correlates of the three dimension of job burnout. *J Appl Psychol*. 2008; 81(2):123-33. Doi: 10.1037//0021-9010.81.2.123

6. Naami A. The relationship between the quality of students learning experiences burnout in the master students in Chamran University. *Psychol Stud.* 2009; 5(3):124-36. [Persian]
7. Zang, Riwen C, Rigun C. Zhang Y, Gan Y, Cham H. Perfectionism, academic burnout and engagement among Chinese college students: A structural equation modeling analysis. *Pers Individ Dif.* 2007; 43(6):1529-40. Doi: 10.1016/j.paid.2007.04.010
8. Allister M, Kinnon J. The importance of teaching and learning resilience in the health discipline. *Nurse Educ Today.* 2009; 29(4):371-9. Doi:10.1016/j.nedt.2008.10.011
9. Brouwers A, Tomic W. A longitudinal study of teacher burnout and perceived self efficacy classroom management. *Teach Teach Educ.* 2010; 16(2):239-53. Doi:10.1016/s0742-051x(99)00057-8
10. Ahern NR. Resiliency in adolescent college students [Dissertation]. Florida: University of Central Florida; 2007.
11. Bresó E, Salanova M, Schaufeli WB. In search of the "third dimension" of burnout: Efficacy or inefficacy?. *IAAP.* 2007; 56(3):460-78. Doi:10.1111/j.1464-0597.2007.00290.x
12. Behrouzi N, Eilaghi M. Perfectionism perceived stress and social support academic burnout. *ISR.* 2013; (20):83-103. [Persian]
13. Mikaeeli N, Afrouz GH, Gholizade L. The relationship between self-concept, academic burnout and academic performance in female students. *JSP.* 2013; 1(4):90-103. Doi: D_1_4_91_12_1_6 [Persian]
14. Hafezi F, Ahadi H, Anayati M S, Nagarian B. The causal relationship of stress challenge, hindrance stress, burnout and motivation to learn, with academic performance among students of Islamic Azad University of Ahvaz. *Knowledge and Research in Psychology.* 2007; 32:145-66. [Persian]
15. Schewarser R, Hallum S. Perceived teacher self-efficacy as a predictor of job stress and burnout: Mediation analyses. *IAAP.* 2008; 57(S1):1521-71. Doi: 10.1111/j1464-0597.2008.00359.x
16. Yang H, Farn C. An investigation the factors affecting MIS student burnout in technical-vocational college. *Comput Human Behav.* 2005; 21(6):917-32. Doi: 10.1016/j.chb.2004.03.001
17. Azimi M, Piri M, Zavar T. Relationship between academic burnout and self-learning and academic performance in students. *Research in Curriculum Planning.* 2013; 10(38):116-28. [Persian]
18. Woodside JR. Observations on burnout in family medicine and psychiatry resident. *Acad Psychiatry.* 2008; 32(1):13-9. Doi: 10.1176/appi.ap.32.1.13
19. Geurts S, Rutte C, Peeters M. Antecedents and consequences of work-home interference among medical residents. *Soc Sci Med.* 1999; 48(9):1135-48. Doi: 10.1016/s0277-9536(98)00425-0
20. Duran A, Extremera N, Rey L, Fernández-Berrocal P, Montalbán FM. Predicting academic burnout and engagement in educational settings: assessing the incremental validity of perceived emotional intelligence beyond perceived stress and general self-efficacy. *Psicothema.* 2006; 18(1):158-64. PMID: 17295974
21. Ogundipe OA, Olagunju AT, Lasebikan VO, Coker AO. Burnout among doctors in residency training in a tertiary hospital. *Asian J Psychiatr.* 2014; 10:27-32. Doi: 10.1016/j.ajp.2014.02.010

Relationship between academic burnout and achievement in nursing students

Somayeh Kamalpour^{1*}Mansoureh Azizzadeh Forouzi¹Betul Targary¹

1. M.Sc, Nursing, Department of Internal- Surgical Nursing, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.
ORCID: 0000-0002-1772-369x

ABSTRACT

Introduction: students are human resources and creators of future and their academic success is one of the main goals of the training programs. Among the factors that affect the academic success are academic achievement and burnout. This study was conducted to determine the relationship between academic burnout and achievement in nursing students of Kerman university of medical sciences.

Methods: This descriptive correlational study was conducted on all 161 nursing students of Kerman university of medical sciences. Academic burnout was determined by a questionnaire and the average of the scores of the students was used to measure the academic achievement. The results were analyzed using Pearson correlation coefficient, independent T-test and one way ANOVA using SPSS ver. 19.

Results: In this study, 95.7% of the participants were 24-19 years old, that 62.7% were female and 37.3% were male. The study showed that the mean of the scores of academic burnout was 41.56 ± 8.65 and the mean of the scores of Academic Achievement was $16/11 \pm 1/37$. Pearson correlation coefficient analysis showed a reverse and significant correlation between academic achievement and academic burnout ($r=0.24$, P-Value = 0.002)

Conclusion: According to the findings of the study, planning of courses should be performed with the aim of reducing the academic burnout which in turn promotes the academic achievement.

Key Words: Academic Burnout, Academic Achievement, Nursing Students.

Original Article

Received: 10 Jun 2019

Accepted: 19 Feb 2020

Citation: Kamalpour S, Azizzadeh Forouzi M, Targary B. Relationship between academic burnout and achievement in nursing students. JPM. 2020; 6(2):67-74

Correspondence: Somayeh Kamalpour, MSc, Department of Internal- Surgical Nursing, Kerman University of Medical Sciences, Kerman, Iran.

Tel: +9809171681960

Email: skamalpoor7@gmail.com

ORCID: 0000-0002-1772-369x